

Sygn. akt II Ka 111/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu – Wydział II Karny w składzie :

Przewodniczący : SSO Maria Żelichowska-Błazowska

Sędziowie: SO Arkadiusz Penar

SO Anna Pater (spr.)

Protokolant: st.sekr.sąd.Jolanta Janik

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Bronisława Gruszki

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2015r.

sprawy I. F.

oskarżonego o przestępstwo z art.286§1 kk i art.297§1 kk i art.273 kk

w zw. z art.11§2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Limanowej

z dnia 08/01/2015r. sygn. akt II K 323/13

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelacje za oczywiście bezzasadne

i zwalniając oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze na rzecz Skarbu Państwa.

Sygn. akt II Ka 111/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 kwietnia 2015 r.

I. F. oskarżony był o to, że w dniu 26 lipca 2011 r. w L. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd pracownika Banku (...) SA Oddział w L. co do zamiaru oraz możliwości spłaty zaciągniętej pożyczki na cele konsumpcyjne, w ten sposób, iż przedłożył stanowiące poświadczenie nieprawdy zaświadczenie z dnia 26 lipca 2011 r. o zatrudnieniu jego osoby na czas nieokreślony w Hurtowni (...) z s. w L. oraz osiągnięciu z tego tytułu dochodu brutto w kwocie 7.960 zł w ostatnich trzech miesiącach, a nadto we wniosku o udzielenie pożyczki złożył na tę okoliczność oświadczenie oraz nierzetelne pisemne oświadczenie o prawie własności do lokalu, którym faktycznie nie dysponował, czym doprowadził Bank (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 80.000 zł stanowiącej równowartość udzielonej pożyczki, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 273 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

A. F. oskarżony był o to, że w dniu 26 lipca 2011 r. w L. będąc osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu - właścicielem Hurtowni (...) z s. w L., poświadczył nieprawdę w treści zaświadczenia wystawionego na nazwisko I. F. stwierdzając, iż wymieniony jest pracownikiem firmy zatrudnionym w charakterze kierownika na czas nieokreślony

i osiągnięciem z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie 7.960 zł brutto za okres 3 miesięcy, podczas gdy w rzeczywistości I. F. w tym czasie nie posiadał zatrudnienia ani nie pobierał z tego tytułu w powyższej firmie wynagrodzenia, tj. o przestępstwo z art. 271 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 8.01.2015 r. sygn. akt II K 323/13 Sąd Rejonowy w Limanowej:

I. uznał oskarżonego I. F. za winnego tego, że w dniu 26 lipca 2011 r. w L. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd pracownika Banku (...) SA Oddział w L. co do zamiaru oraz możliwości spłaty zaciągniętej pożyczki na cele konsumpcyjne w ten sposób, iż przedłożył, podrobione i stanowiące poświadczenie nieprawdy zaświadczenie z dnia 26 lipca 2011 r. o zatrudnieniu jego osoby na czas nieokreślony w Hurtowni (...) z. s. w L. oraz osiągnięciu z tego tytułu średniego miesięcznego dochodu brutto w kwocie 7.960 zł w ostatnich trzech miesiącach, a nadto we wniosku o udzielenie pożyczki złożył na tę okoliczność oświadczenie oraz nierzetelne pisemne oświadczenie o prawie własności do lokalu, którym faktycznie nie dysponował, czym doprowadził Bank (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 80.000 zł stanowiącej równowartość udzielonej pożyczki, tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na trzyletni okres próby, zobowiązując oskarżonego na mocy art. 72 § 1 pkt 8 kk do wykonania obowiązku wynikającego z bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 28.08.2012 r. (...) Nr (...) opatrzonego klauzulą wykonalności przez Sąd Rejonowy w Limanowej 3.09.2012 r. sygn. akt I Co 786/12 w terminie 2 lat od daty uprawomocnienia się wyroku, a także orzekł wobec oskarżonego przepadek dowodu rzeczowego DRZ 344/13 poprzez pozostawienie w aktach sprawy;

II. uniewinnił oskarżonego A. F. od popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, kosztami postępowania w tej części obciążając Skarb Państwa.

Sąd Rejonowy zwolnił oskarżonego I. F. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacjami oskarżony I. F. (w zakresie pkt. I i II wyroku) oraz jego obrońca (w zakresie pkt. I - co do kary i pkt. II wyroku).

Oskarżony I. F. zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a mający wpływ na jego treść, w szczególności poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że zarzucanego czynu dopuścił się z zamiarem bezpośrednim kierunkowym i że chciał wprowadzić w błąd pracowników Banku (...) S.A. w L..

Podnosząc ten zarzut oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Limanowej do ponownego rozpoznania.

W pisemnym uzasadnieniu apelacji oskarżony podniósł, że jego celem nie było wyłudzenie od banku pożyczki, gdyż - co potwierdzili świadkowie, w tym dyrektor oddziału banku - starał się spłacać kredyt, informował na bieżąco bank o swojej sytuacji nie pozwalającej mu na wywiązywanie się ze spłaty rat, zaś przed samym zaciągnięciem pożyczki był sprawdzany przez bank.

Obrońca oskarżonego I. F. zarzucił:

1/ obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 72 § 1 pkt 8 kk poprzez błędne jego zastosowanie i zobowiązanie oskarżonego do wykonania obowiązku wynikającego z bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 28.08.2012 r. (...) Nr (...) opatrzonego klauzulą wykonalności przez Sąd Rejonowy w Limanowej 3.09.2012 r. sygn. akt I Co 786/12 w terminie dwóch lat od daty uprawomocnienia się wyroku;

2/ naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, a to art. 415 § 5 kpk zdanie drugie poprzez jego niezastosowanie w przedmiotowej sprawie i orzeczenie wykonania przez oskarżonego obowiązku wynikającego z bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 28.08.2012 r. (...) Nr (...) opatrzonego klauzulą wykonalności przez Sąd Rejonowy w Limanowej 3.09.2012 r. sygn. akt I Co 786/12 w terminie dwóch lat od daty uprawomocnienia

się wyroku, podczas gdy bankowy tytuł egzekucyjny stanowi prawomocne uprzednio zapadłe orzeczenie o roszczeniu wynikającym z zarzucanego oskarżonemu czynu zabronionego, co stanowi przeszkodę do orzekania w tym zakresie;

3/ rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu I. F. kary, polegającą na wymierzeniu oskarżonemu kary w wysokości 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, tj. kary przekraczającej stopień winy oraz społecznej szkodliwości czynu oraz pomijając przy tym właściwości osobiste oskarżonego I. F., co ostatecznie doprowadziło do wymierzenia mu kary nie odpowiadającej jej celom i nie uwzględniającej ustawowych dyrektyw wymiaru kary, podczas gdy dla osiągnięcia celów kary wystarczające będzie orzeczenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący dwa lata.

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez jego uchylenie w odniesieniu do pkt. II,
- zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I poprzez orzeczenie wobec I. F. kary jednego roku pozbawienia z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący dwa lata.

W uzasadnieniu apelacji obrońca kwestionując zobowiązanie oskarżonego do wykonania obowiązku wynikającego z bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 28.08.2012 r. podniósł, że takie zobowiązanie nie będzie spełniało celów indywidualno-prewencyjnych w stosunku do oskarżonego. Powołując się na orzecznictwo sądowe i poglądy doktryny obrońca wskazał, że takie zobowiązanie odpowiadające w swojej treści obowiązkowi naprawienia szkody godzi w normę wynikającą z art. 415 § 5 zd. 2 kpk (narusza wyrażoną tym przepisem klauzulę antykumulacyjną), gdyż bankowy tytuł egzekucyjny jest prawomocnym orzeczeniem w tym przedmiocie. Końcowo obrońca podkreślił okoliczność, iż oskarżony starał się spłacać kredyt zaciągnięty w Banku (...) S.A., co rzutuje na stopień jego winy, poza tym oskarżony nie jest osobą bardzo młodą i nie zdemoralizowaną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacje są oczywiście bezzasadne.

Sąd Rejonowy w poprawny sposób przeprowadził postępowanie, a w uzasadnieniu pisemnym zaskarżonego wyroku odniósł się do wszystkich przeprowadzonych dowodów, dokonał ich właściwej oceny, poczynił niewadliwe ustalenia faktyczne i dokonał właściwej oceny prawnokarnej czynu oskarżonego I. F..

Oдноśnie apelacji oskarżonego.

Podniesiony w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest całkowicie bezzasadny. Skarżący zarzucił nieprawidłowe przyjęcie przez sąd, iż działał z zamiarem bezpośrednim chcąc wprowadzić w błąd pracowników Banku (...) SA oddział w L.. Podnosząc ten zarzut oskarżony odwołał się do zeznań świadków, a w szczególności zeznań B. W., która zeznała, że oskarżony próbował w części spłacać raty kredytu, dlatego można przypuszczać, że chciał spłacić kredyt. W związku z powyższym stwierdzić należy, że argument ten jest oczywiście błędny – z subiektywnego osądu pracownika banku o tym, czy oskarżony miał zamiar, czy też nie spłacania pożyczki nie można wyprowadzać wiążącego wniosku co do postaci zamiaru oskarżonego. W świetle przeprowadzonych w toku postępowania dowodów nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, że oskarżony nie mając faktycznych możliwości oraz zamiaru spłaty zaciągniętej pożyczki, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poprzez wprowadzenie w błąd doprowadził bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Nie sposób kwestionować ustalenie sądu pierwszej instancji, że oskarżony wprowadził pracownika banku w błąd składając poświadczające nieprawdę, podrobione zaświadczenie o zatrudnieniu i osiągniętych dochodach oraz nierzetelne oświadczenie o prawie własności do lokalu, którym faktycznie nie dysponował. Skoro oskarżony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej posłużył się potwierdzającymi nieprawdę dokumentami, nie będąc nigdzie zatrudnionym, nie uzyskując dochodów, to oczywiste jest, że działał z zamiarem bezpośrednim doprowadzenia banku do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Gdyby bowiem bank znał ówczesną sytuację materialną oskarżonego, wiedział, że

przedłożone dokumenty stwierdzają nieprawdę, tj. oskarżony nie dysponuje prawem własności do lokalu, nie jest zatrudniony i nie osiąga dochodów to pożyczki dla oskarżonego by nie udzielił. Dodać należy, że zamiar bezpośredni oceniać należy w momencie zawierania umowy pożyczki, nie zaś w oparciu o późniejsze zachowania oskarżonego (częściowe regulowanie rat pożyczki). Na marginesie tylko wskazać należy, że także i argument eksponowany w apelacji, iż oskarżony zamierzał spłacać pożyczkę skoro uiszczył częściowo raty jest argumentem nie tylko niecelnym, ale przede wszystkim wyolbrzymionym – na poczet pożyczki udzielonej oskarżonemu w kwocie 80.000 zł do czasu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego spłacona została kwota jedynie 8.044,92 zł.

Z uwagi na powyższe apelacyjny zarzut błędnych ustaleń faktycznych co do okoliczności znamienych dla przestępstwa oszustwa był oczywiście bezzasadny.

Oдноśnie apelacji obrońcy oskarżonego.

Także ta apelacja była bezzasadna w stopniu oczywistym.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 72 § 1 pkt 8 kk, podobnie jak i zarzut naruszenia prawa procesowego – art. 415 § 5 kpk. Zarzuty te są ze sobą ściśle powiązane, stąd też wystarczające będzie łączne ustosunkowanie się do podniesionych w tym zakresie argumentów apelacji. Nie sposób zgodzić się z apelującym, iż orzeczenie na mocy art. 72 § 1 pkt 8 kk obowiązku wykonania bankowego tytułu egzekucyjnego nie odniesie celu prewencyjnego wobec oskarżonego, a przede wszystkim orzeczenie to nie narusza klauzuli antykumulacyjnej określonej w art. 415 § 5 kpk. Po pierwsze stwierdzić należy, że nałożenie środka probacyjnego określonego w art. 72 § 1 kk ma wdrażać sprawcę czynu zabronionego do przestrzegania porządku prawnego, a takim wdrażaniem jest niewątpliwie egzekwowanie od sprawcy określonych pożądanych zachowań, np. powstrzymania się od nadużywania alkoholu, poddania się leczeniu odwykowemu, wykonywania pracy zarobkowej, czy jak w tym przypadku innego stosownego postępowania przejawiającego się wykonaniem obowiązku wynikającego z uprzednio wydanego tytułu egzekucyjnego. Niewątpliwie więc nałożenie na oskarżonego zobowiązania wykonania obowiązku wynikającego z bankowego tytułu egzekucyjnego ma charakter wychowawczy i posłuży kształtowaniu pozytywnej postawy oskarżonego prowadząc finalnie do naprawienia szkody, jaką wyrządził swoim postępowaniem; w ten sposób zrealizowany zostanie cel prewencji indywidualnej. Całkowicie nietrafne są także uwagi apelacji na temat naruszenia przepisu art. 415 § 5 zd. 2 kpk. Jakkolwiek bowiem przepis ten wyklucza możliwość orzeczenia nawiązki, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jeśli roszczenie to jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono, to jednak nie stoi na przeszkodzie nałożeniu na oskarżonego na mocy art. 72 § 1 pkt 8 kk zobowiązania wykonania uprzednio zapadłego orzeczenia dotyczącego tego roszczenia. Powołanie się przez skarżącego na określony pogląd doktryny, a także na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w sprawie II AKa 59/13 nie stanowi dostatecznego uzasadnienia tezy o naruszeniu klauzuli antykumulacyjnej. Trzeba bowiem zwrócić uwagę, że przepis art. 415 § 5 kpk ma zapobiec mnożeniu tytułów egzekucyjnych dotyczących tego samego roszczenia, podczas gdy zobowiązanie do wykonania określonego obowiązku, o którym uprzednio orzeczono takiego kolejnego tytułu egzekucyjnego stanowić nie będzie. O ile bowiem orzeczeniu o nawiązce czy o obowiązku naprawienia szkody sąd może nadać klauzulę wykonalności (takie orzeczenie nadaje się do egzekucji w myśl przepisów kodeksu postępowania cywilnego), o tyle orzeczeniu wydanemu na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 kk klauzuli wykonalności nadać nie można, jest to bowiem orzeczenie o środku probacyjnym, a nie co do roszczenia majątkowego (art. 107 § 1 i 2 kpk). Dodać należy, że zaprezentowane powyżej stanowisko Sądu Okręgowego rozpoznającego niniejszą sprawę znajduje oparcie w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2014 r. sygn. IV KK 219/14, publik. LEX 1616922. Reasumując powyższe uwagi stwierdzić należy, że zarówno zarzut naruszenia art. 72 § 1 pkt 8 kk, jak i zarzut naruszenia art. 415 § 5 kpk były bezzasadne i nie mogły skutkować uchynieniem orzeczenia z punktu II zaskarżonego wyroku.

Całkowicie bezzasadny był także zarzut rażącej niewspółmierności kary, jaka orzeczona została wobec I. F.. Skarżący upatruje tej rażącej surowości kary w orzeczeniu wobec oskarżonego okresu próby przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności na 3 lata, podczas gdy zdaniem obrońcy wystarczający byłby okres próby w wymiarze minimalnym, tj. 2 lat. To stanowisko obrońcy zostało jedynie lakonicznie uzasadnione, wystarczy więc

stwierdzić, że okoliczności wskazane przez obrońcę, a to dotychczasowa postawa życiowa oskarżonego, dokonanie spłaty pierwszych rat pożyczki zostały przez sąd pierwszej instancji uwzględnione, skoro oskarżonemu została wymierzona kara w wysokości zbliżonej do dolnej granicy ustawowego zagrożenia za przestępstwo oszustwa. Ustalenie okresu próby na okres 3 lat z pewnością nie świadczy o rażącej niewspółmierności kary, a co za tym idzie nie ma też podstaw do zmiany wyroku w kierunku postulowanym w apelacji.

Mając na względzie powyższe argumenty Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, a z uwagi na obciążenia finansowe spoczywające na oskarżonym, na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.